

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIUS

SPRENDIMAS

DĖL PUBLIKACIJOJE „MUŠTYNĖS „ATLANTO“ TRENIRUOTĖSE – KASDIENYBĖ“ („KLAIPĖDA“, 2007-06-18 NR. 137) PASKELBTOS INFORMACIJOS

2007 m. spalio 30 d. Nr. SPR-25

Vilnius

Žurnalistų etikos inspektorius išnagrinėjęs pareiškėjo Rimanto Žvingilo skundą dėl publikacijoje „Muštynės „Atlanto“ treniruotėse – kasdienybė“ („Klaipėda“, 2007-06-18, Nr. 137) paskelbtos tikrovės neatitinkančios, jo garbę ir orumą žeminančios informacijos,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skunde nurodė, kad publikacijoje „Muštynės „Atlanto“ treniruotėse – kasdienybė“ („Klaipėda“, 2007-06-18, Nr. 137) paskelbti teiginiai apie jį: „Rungtynių metu dar apsistumdė ir žaidžiantysis „Atlanto“ treneris Rimantas Žvingilas su kroatu Matėjumi Siličiumi“, „Penktadienio treniruotė įrodė, kad pykčio bacila užkrėstas ir žaidžiantysis treneris R. Žvingilas. Tiesa, jis kol kas yra V. Lekevičiaus šešėlyje, tačiau galima nujausti, kad teisėjams irgi būtų nelengva, jei komandai vadovautų šaltais nervais nepasižymintis R. Žvingilas. Ypač kai yra išėjęs žinomą „Atlanto“ mokyklą“ neatitinka tikrovės, kadangi jokie konflikto tarp jo ir komandos nario Matėjaus Siličio nebuvo.

Laikraščio „Klaipėda“ vyriausiasis redaktorius Valdemaras Puodžiūnas, prašomas paaiškinti nagrinėjamų teiginių atitikimą tikrovei įrodančias aplinkybes bei pateikti savo argumentus, nurodė, kad publikacijoje pateiktas faktas, jog pareiškėjas per treniruočių pobūdžio rungtynes apsistumdė su kroatu Matėjumi Siličiumi nėra išgalvotas; informacija gauta iš patikimų šaltinių, o kroatas po dvikovos su R. Žvingilu kreipėsi į komandos mediką dėl sužeistos akies srities. Anot V. Puodžiūno, šio fakto nepaneigė net komandos atstovai, kartu patvirtinę, kad M. Siličius tikrai paprašė komandos gydytojo pagalbos dėl prakirsto veido.

Žurnalistų etikos inspektorius pažymi, kad žeminančia asmens garbę ir orumą laikoma tikrovės neatitinkanti, diskredituojanti asmenį informacija, kurioje teigiama apie asmens padarytą teisės, moralės ar paprotinių normų pažeidimą, negarbingą elgesį, nesąžiningą visuomeninę ar komercinę veiklą ir pan. Asmens garbė ir orumas yra asmeninės neturtinės vertybės, kurių pažeidimo visuomenės informavimo priemonėje sąlyga yra žeminančių ir neatitinkančių tikrovės *žinių* paskleidimas. Asmens garbė ir orumas ginami nustačius šių faktų visumą: 1) duomenų paskleidimo faktą; 2) faktą, kad duomenys yra apie pareiškėją; 3) faktą, kad duomenys yra žeminančio pobūdžio; 4) faktą, kad paskleisti duomenys neatitinka tikrovės.

Teiginyje „Rungtynių metu dar apsistumdė ir žaidžiantysis „Atlanto“ treneris Rimantas Žvingilas su kroatu Matėjumi Siličiumi“ paskleistą informaciją žurnalistų etikos inspektorius vertina kaip žinią, kuria

pažymima apie netinkamus pareiškėjo veiksmus treniruotės metu su žaidėju M. Siličium. Nors viešosios informacijos rengėjo paaiškinimai dėl minėto teiginio atitikimo tikrovei neįrodo tarp pareiškėjo ir M. Siličiaus buvusio konflikto ir nepaaiškina, dėl kokios priežasties pastarasis kreipėsi į medikus, tačiau faktą, ar buvo konfliktas tarp pareiškėjo ir kito žaidėjo, objektyviai ir teisingai gali nustatyti tik teismas, visapusiškai išnagrinėjęs ir ištyręs publikacijoje aprašomo įvykio aplinkybes. Žurnalistų etikos inspektorius spręsti apie šį faktą iš jam pateiktos medžiagos negali.

Skundžiamo publikacijos teiginio „Penktadienio treniruotė įrodė, kad pykčio bacila užkrėstas ir žaidžiantysis treneris R. Žvingilas. Tiesa, jis kol kas yra V. Lekevičiaus šešėlyje, tačiau galima nujauti, kad teisėjams irgi būtų nelengva, jei komandai vadovautų šaltais nervais nepasižymintis R. Žvingilas. Ypač kai yra išėjęs žinomą „Atlanto“ mokyklą“ dalyse „<...> pykčio bacila užkrėstas ir žaidžiantysis treneris R. Žvingilas“, „<...> šaltais nervais nepasižymintis R. Žvingilas“ paskelbta subjektyvi viešosios informacijos rengėjo nuomonė apie pareiškėją, kuriai tiesos ir tikslumo kriterijai netaikomi. Darytina išvada, kad nagrinėjamame teiginyje paskleisdamas informaciją apie pareiškėją viešosios informacijos rengėjas teisės skleisti informacijų ribų neperžengė.

Nagrinėjamu atveju atsižvelgtina į viešosios informacijos rengėjų pareigą kiekvienam kritikuojamam asmeniui suteikti atsakymo teisę. Visuomenės informavimo įstatymo 16 straipsnyje nustatyta, kad viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turi gerbti nuomonių įvairovę ir visuomenės informavimo priemonėse pateikti kuo daugiau viena nuo kitos nepriklausomų nuomonių. Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 5 straipsnyje nurodyta, jog gerbdami nuomonių įvairovę, žurnalistai ir viešosios informacijos rengėjai turi pateikti kuo daugiau tarpusavyje nesusijusių asmenų nuomonių. Kodekso 22 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog kritikuojamam asmeniui visada turi būti suteikiama atsakymo teisė, t.y. galimybė pasiteisinti, paaiškinti ar paneigti klaidingą informaciją. Iš žurnalistų etikos inspektoriumi pateiktos informacijos matyti, kad atsakymo teisė pareiškėjui nebuvo suteikta.

Atsižvelgdamas į aukščiau išdėstytus argumentus, žurnalistų etikos inspektorius pareiškėjo skundą pripažįsta iš dalies pagrįstu ir daro išvadą, kad viešosios informacijos rengėjas, publikacijoje „Muštynės „Atlanto“ treniruotėse – kasdienybė“ („Klaipėda“, 2007-06-18, Nr. 137) paskelbdamas informaciją apie pareiškėją neuztikrino nuomonių įvairovės principo – neuztikrino, kad būtų paskelbta pareiškėjo nuomonė dėl publikacijoje aprašyto konflikto.

Žurnalistų etikos inspektorius, vadovaudamasis Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalies 1 ir 3 punktais, 3 dalimi,

nusprendė:

1. Įspėti visuomenės informavimo priemonės – laikraščio „Klaipėda“ – vyriausiąjį redaktorių Valdemarą Puodžiūną, kad paskelbdamas informaciją publikacijoje „Muštynės „Atlanto“ treniruotėse – kasdienybė“ („Klaipėda“, 2007-06-18, Nr. 137) apie pareiškėją, viešosios informacijos rengėjas pažeidė Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnio 2 ir 3 dalių, 16 straipsnio 1 dalies, 41 straipsnio 2 dalies 1 punkto reikalavimus.

2. Išsiųsti sprendimo kopiją laikraščio „Klaipėda“ vyriausiajam redaktoriui ir pareiškėjui.

3. Persiųsti pareiškėjo skundą dėl galimų Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso pažeidimų nagrinėti Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijai.

4. Viešai paskelbti sprendimą „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos interneto tinklalapyje.

Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai gali būti skundžiami teismui per 30 dienų nuo jų paskelbimo dienos.

Žurnalistų etikos inspektorius

Romas Gudaitis